

Sanja Lovrenčić

ŽIVOTINJSKI SVIJET

ptičja

bezbrojna krila rastu iz leđa i gase se –
letiš? zašto ne letiš?

svaki trenutak prekatak za uzlet
sklapanje krila naporno
obično otpadnu sama sada ne žele –
pa onda kreni, takva, prema plaži

riblja –
izvuci samu sebe iz tog mora!

kako bih mogla to htjeti sa svim blistavim
krljuštima što niknu čim osjete vodu

pričekaj oseku ocrtaj crnim –

svjetlost treperi oko svake stvari i ne gasi se

...

pod kopita
podmećući strminu
da put k citadeli bude duži
izmišljajući košare i kolature noseći
potporu još jednom gradu pod opsadom:
riječi u vrčevima žita

i već se prelijeva prelijeva lijeva
preko zidina
ta sreća

Vojislav Mataga

PROLJEĆE

Side u dolinu
u osvit dana
i pozlati sve zakutke
tvoje tamne kuće.

Sjedne za stol
a iz torbe
u kojoj šumi vrijeme
zamiriše jorgovan.

Zaviri i u ormare
ne bi li našlo
komadić stare zebnje
il kakva sitnog demona.
(Nađe li ih – dahne
kao zmaj iz bajke
i oni pobjegnu
u krošnju vitog jablana.)

Podmaže i šarke na vratima
da više otužno ne cvile.

Sjuri se niz trijem
orahu nešto šapne na uho
zeleno oboji vrt
prhne uz brijeg
i nestane u šumarku

skokom mlade životinje.

Miroslav Mićanović

DOLAZAK PROLJEĆA

Iza mesarove kuće
blista voćnjak u bjelini
koja obuzima i stabla i
slučajan pogled dječaka
u prolazu, na povratku
iz škole, na drhtećim
šinama od netom
prohujalog vlaka.

Masivni mladi
crni bik stoji usred
nestvarne bjeline
i čeka.

Samo trenutak
poslije, ni da se smire
pragovi pruge, rasut će se
iz svoje nepomičnosti,
kao porculanska figura
donesena iz Trsta,
od blizine mesarova
pomoćnika i savršene
metalne kugle iz
njegova pištolja.

Proljeće je došlo u
tom trenutku nepomičnosti
kako već na selu dolazi i
zatekne nekoga nespremnog
na povratku iz škole.

Lidija Bajuk

GUSTEKOVE STRAHE

Tak je bilo i predi:
jena straha za prazen želodec,
jena za štacunsko pepelko,
jena za lažlivce,
jena za svadlivce
i jena za pozablivce,
jena straha za autocenzuro,
jena za smrtno vuro...

Gori-doli, levo-desno, seposod,
strahe siveše i od pozojov vekše.

Nesi ti ni prva ni zodnja štera
cendra, cmizdri, ftika se kam joj je nej tre.

Saki si kamen premetnula,
Bogekov origami svojega življenja
Krompačo si za krelut zadela.

Kre-kre, kra-kra!

Najbolša si dok te ga nej, dok spiš.

lonak po cele dneve fantazeraš z temi velikimi očmi.

Idi spat kaj neš preveč premišlovala
kaj si štela a nesi, kaj si mogla a nesi, kaj si trebala a nesi...

Tvoji su dnevi zaprti v cugo na šteri si zamudila
i tak kmico vritnula vu vraže bereke.

Jena menje, veli minister i diže kupico.

Jena vejč, misli pokopič i išče lopato.

Totu je počpuličko tre vun, doli z kipeca zbrisati,
Črenso joj z droptinami zmešati, morti se zaguti.

Ju je tre zagipsati, zacementirati, zabetonerati,
kaj se več nigdar svojom volom ne gene.

V registraturi, na neto i v čipo se piše...

Ti je nej tre gruntati,

ti je nej tre mrgotati i kritizerati.

Dotepenci so spametneši, šuplorečlivci močneši.

Kaj ti znaš kak i de tečejo med i mleko,
cafuta jena vandrava, hurmača jena šmrkliva!

Koga briga za samomor znucanih horvaških vunderkindov,
za jive diplome, pinklece i očale.

Samsonajtere si i trdoguzce pogledni,

jih je tre podržati, glasa jim dati,

a tebe zlobotomerati, doli vudriti!

Kaj ti imaš za reči,

kaj se s temi Gustekovim strahami nahitovleš?!

Bogu zafali da je kak je, da bu kak bu.

Gopca zapri, čkomi, kuš,

ti golobratka autsajderska, ti vuš jena flanerska!

Z jimi i jivimi bu nekaj,

z tobom i tvojimi ne bu pa nikak!

Branko Čegec

PRILOZI ZA POVIJEST ODUSTAJANJA

Kada sam prestao pisati kritiku
pisao sam je u svakoj izgovorenoj rečenici.
Kada sam prestao pisati
svaki susret s riječima postajao je literatura.
Kažem "postajao je" jer ovog sam časa ponovno
s olovkom u ruci
i bilježim dnevnik odustajanja
od jezika, od riječi, od stvari.
Oduvijek sam više volio nesigurnost;
mnogobrojni oblici samopouzdanja redovito su me
ispunjavali tužnim prostranstvima praznine
iza koje su virili tamni prsti hobotnice
i samoća raskošnih trikova ništavila,
a u koje su se zaklinjali "očevi i djeca"
sretnih generacija. Visoko na horizontu, iza kojeg
vidim još jedino vlastiti lik
u ogledalu oceana, leti osamljena ptica.
To je moja izgovorena ili samo za trenutak
zaustavljena rečenica sukobljenih vibracija.
Svejedno se ponosim njome više negoli izgovorenim
značenjem.

Dorta Jagić

MJESEC

u doba dok su ljudi još jeli zemlju
bili sretni i tjelesno čisti bez dodira s vodom
mjeseca nije bilo na nebu
jer je bio rastopljen u rijekama.
jedne proljetne večeri
ljudi su počeli piti vodu samo zato
što se to ne smije
i noću popiše svu mjesječinu.
ujutro su se probudili smrtni, vodeni i prljavi
a mjesec je otišao na nebo
da nam posluži kao otisak

Tihomir Matko Turčinović

tjelesno crno

vješto vješam šal na ramena nataknut tanak vrat
zauzvrat me gladi, pa uglavnom po glavi.

utrulim vršcima ostaviš mi otiske na koljenu sad
nosim inspektore.

polažem u snu usnu na usnu.
u bijelim smo odijelima.

odjeli su žuti. šalom krv.
šalom kriv prekrivam.

tjelesno crno.

Ivan Šamija

U Poljskoj nitko nije putovao vlakom. Oštar strah u trenu bi poharao selo kad bi se kao potres iz daljine dokotrljao zvuk željeznice, ta potmula tutnjava koja je urušavala spokoj krvotoka razbijenog u ledene kristale koji bi resko rasparali žile. Jednog dana znatiželja mi je nadvladala strepnju i potražio sam jezgru tog straha. Na kraju obrasle staze kojom odavno noga nije kročila dočekao me zaboravljeni ranžirni kolodvor zarastao u travu i šiprag. Na zapuštenom tlu hladno je blistao čelik teretnih vagona, uglancanih kao da su tek izašli iz tvornice. Dok sam promatrao taj prizor, umjesto otrovnog košmara masakra i ludila o kojem su govorili najstariji seljani, osjećao sam samo olovni teret zlokobne tišine koja mi je gnječila pluća. Kao da su najkrvoločniji demoni, koje je ovamo privukao miris gustog zla slijepljenog s teškim rurskim čelikom, pobjegli izmučeni besmislom vječnog ponavljanja užasa koji se zbio u tim vagonima.

Zvezdana Jembrih

OTAC (NOĆ)

u ponoć
zima
koža
nokti
prsti
kost
mast

u oknu
kašalj

na cesti
led

u šumi
zvijeri

na stolu
jabuka

na jastuku
svitanje

istanjeni stijenj

u ponovnom
nestajanju
slušam
odnekud
izniču
tri kralja
sveti vinko
sveti blaž
sveti valentin
sveta klara
svete janja i agata
fabijan i sebastijan

svijećnica

SPAJANJE SVJETOVA I OSTALE NEMOGUĆE STVARI

svjetovi koje pokušavamo spojiti u jedan još uvijek ostaju svaki u svojoj opni, kada ti kažem *pokušaj* i kad pokušáš svim silama, kada se upneš, kada se upnem, iz jagodica, do zadnje točke u zvjezdanom prostoru, do zadnjeg obrisa do kojeg dopire snop imaginacije, to i dalje ne znači ništa.

svjetovi koje pokušavamo spojiti u jedan još uvijek ostaju svaki u svojoj opni, a samo ponekad, za vrijeme pomrčine, kada ugledamo sjajni prsten, dogodi se ono što smo mislili da treba, mali grumen svjetlosti koji silom želimo rasprostrijeti kroz tijela, kroz prostor, prema unutra, u sve smjerove, ugraditi u atome svih pojava, u svaku riječ koju ćemo izgovoriti i koju smo već rekli.

ako misliš da bismo mogli osedlati ovoga zmaja što sam ga donijela na plećima, u običnom bijelom papiru, svezanog za gležnjeve i zapešća, zmaja kojeg neprestano vucaram za sobom, u nadi da će ga netko za nas raspakirati i napojiti zlatnom vodom, pomaknimo se onda zaboga iz ove staklenke u kojoj su naša srca već dugo pohranjena u formalinu, pod nepomičnom glazurom, zaštićena i tvrda. ta bi staklenka od glečerskoga leda jednog jutra iznenada mogla eksplodirati od plača, kao senzibilna dama pred jutro, kad joj s obraza šibaju kristalne suze, i sve ostale nemoguće stvari.

što možeš reći o meni, a ja o tebi, osim da smo stvoreni svatko u svojoj mjeri stvari, bez zajedničke mjere koja bi nam izmjerila kodove gibanja. one stvari koje su u nama iste zapisujem u notes, na prhkim rižinim listovima, zapisujem potajice na kožu u pregibu ruku, urlam ih kroz megafon dok hodam ulicama, izvikujem gestama usana: *ja sam tvoja, samo da znaš, blizanka iz drugoga jajeta, i samo sam danas bezglasna i nijema, ako me ne čuješ, to nije ništa strašno, to sam još uvijek ja, ostajem preko puta, u uterusu, u svojoj posteljici, dok se vani tresu svjetovi koje pokušavamo spojiti u jedan.*

Tomislav Zajec

promatra malo svjetlo večeri u krugu hladnog okulara, koji okrutno i tupo uvećava stvari: negdje daleko rusi su upalili svoje radioaktivno srce, u tihoj utrobi zemlje kuca svemirska postaja černobil.

na crno bijelim letcima prekrizena je tužna fotografija matovilca.

velike plahte pune ljetnog sunca ostavljene su na dvorištima poput zastava zemalja koje više ne postoje, a žene na dolcu igličastost drvenog stola koriste kao odlagalište za boce prokuhane vode i gaze.

u kockici na rijeci, funkcionari između sebe škiljavo dijele nekoliko kriški limuna i ono što su vidjeli u oknima teve ekrana: jednom je rataru u ukrajini, jer nije dobro zatvorio prozor, u čekinjama brade izraslo cvijeće,

male poljske ljubice u žegi napuklog reaktora.

samo ljudi bez doma mirno spavaju na vlazi kasnog travnja. skutreni negdje u prolazu sestara baković, rukama trljaju oči. iznad našeg malog naroda drhte oblaci puni radioaktivne vode, nesretni i tihi kristali purpurnog sumraka.

Ružica Cindori

SKIJANJE

Sutra ćemo opet padati, kliziti niz kosije lijevak, u usku udolinu obraslu zgusnutom jelovinom, juriti zaleđenom strminom da bismo se iznova penjali, iznova padali, kroz izmaglicu, kroz suton, u brzom brišućem letu, kroz kratke dane, duge noći, iščašenih gležnjeva i svinutih koljena, pognuti, zauzeti osvajanjem uvijek istog neizbježnog dna.